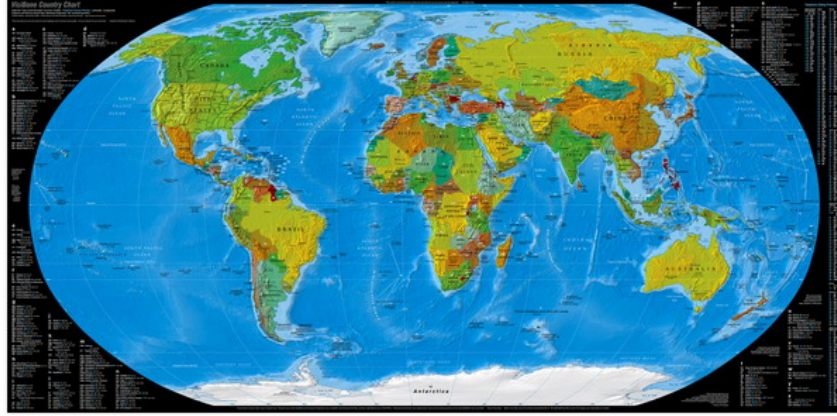

2016 FINDIK RAPORU

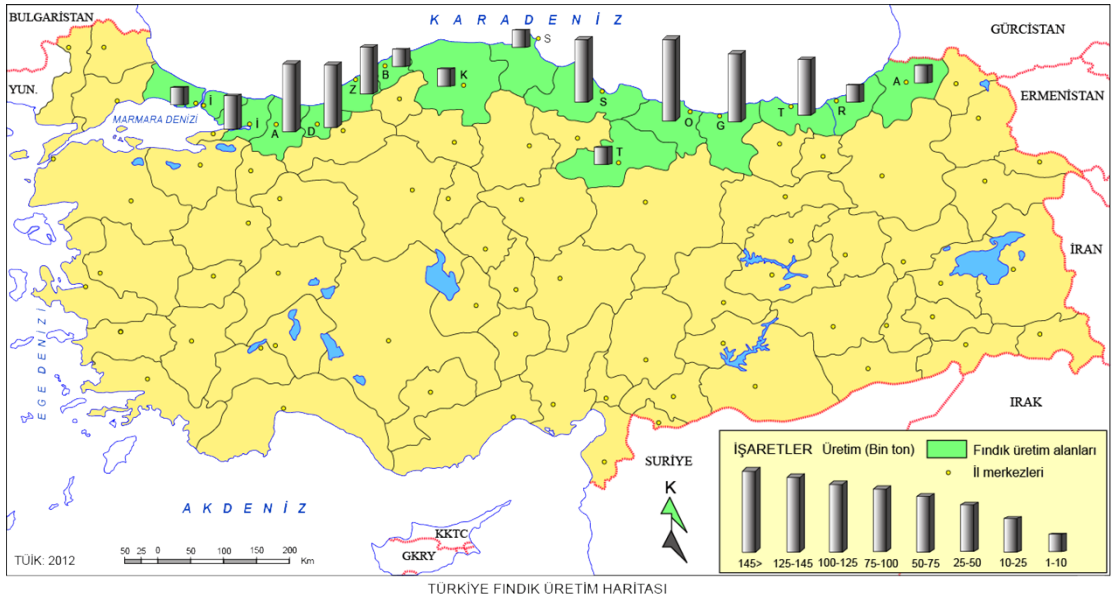
TÜRKİYE'DE FINDIK VE FINDIK SEKTÖRÜ

ÜRETİM

Dünya fındık üretiminin büyük bölümü Türkiye'de yapılmaktadır. Resmi rakamlara göre, 630 bin hektar olarak gösterilen Türkiye'nin üretim alanları, gerçekte 700 bin hektarın üzerindedir. Türkiye'den sonra sırasıyla İtalya, ABD, İspanya, Gürcistan, Azerbaycan, Şili gibi ülkeler olmak üzere diğer ülkelerde yaklaşık 210 bin hektar alanda fındık üretimi yapılmaktadır.

Türkiye, üretim alanındaki büyüklüğünü, üretim miktarında da elinde bulundurmaktadır. Bazı yıllar azalma, bazı yıllar artış gösteren fındık üretimi, son 10 yılın ortalaması alındığında, 600 bin ton kabuklu civarında gerçekleşmiştir. Diğer ülkelerinkilerle birlikte Dünya üretimi fındıkta 900 bin ton civarındadır.

Üretim alanı bakımından büyüklüğü elinde bulunduran Türkiye'de verim diğer ülkelere göre oldukça düşüktür. ABD'de bir dekadardan ortalama 225 kg fındık alınırken, bu rakam

İtalya'da 155 kg'dir. Türkiye'nin dekarda verimi ise ortalama 100 kg civarındadır. Doğu Karadeniz'in bazı kesimlerinde ise 60-70 kg'a kadar da düşmektedir.

Türkiye'de fındık, geleneksel üretim bölgesi olan Doğu Karadeniz'deki Ordu, Giresun ve Trabzon illerinin çok dışına çıkmış, özellikle Samsun ile Batı'da Düzce, Sakarya ve Bolu'ya yayılmıştır. Bugün 33 ilde fındık tarımı yapıldığı bilinmektedir. Ancak ekonomik anlamda üretim ise 13 ilde gerçekleştirilmektedir. Çeyrek asır önce 420 bin hektar olan üretim alanı, bugün 700 bin hektarı aşmıştır. Bu alanlarda yaklaşık 400 bin üretici fındık üretmektedir. Üretici, tüccar, fabrikacı ve ihracatçıları baz alarak bir hesap yapılacak olursa, fındık tarımı direk ve endirek olarak 5 milyon kişiyi ilgilendirmektedir.

EN BÜYÜK TARIMSAL İHRAÇ ÜRÜNÜ

Dünya üretiminin büyük bölümünü elinde bulunduran Türkiye, aynı oranda da ticaretini yapmaktadır. Dünya fındık ihracatının son yıllardaki gelişmelerle birlikte yaklaşık yüzde 75'inini Türkiye yapmaktadır.

Türkiye, 1783'den beri dünyaya fındık ihraç etmekte ve bu ürünü her kıtada insanlara yedirmektedir. Türkiye, bugün en fazla fındığı İtalya, Almanya başta olmak üzere AB ülkelerine satmaktadır. Fındık sattığımız 120'yi aşkın ülke arasında Çin, Libya, Kanarya Adaları, Kolombiya, ABD, Panama, Özbekistan, Mısır, Kostarika, Pakistan, Japonya, Estonya, Kanada, Kazakistan ve Avustralya gibi dünyanın dört bir yanındakiler yer almaktadır.

Fındık, çeyrek asır önce genel ihracatımız içinde yüzde 20'nin üzerinde bir paya sahipken, son 5 yıl ortalamasına göre, yılda 500 bin tonu aşkın kabuklu ihracatı ve bundan sağlanan ortalama 2 milyar dolarlık dövizle yaklaşık yüzde 1.5 seviyelerine kadar inmiştir. Buna rağmen, tarım ürünlerinde ilk sıradaki yerini korumaktadır. Fındık hiçbir dış girdi almadan ihraç edilerek ülkemize döviz kazandırmaktadır.

SEKTÖRÜN DURUMU, SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

DURUM

Türkiye, Dünya fındık üretim ve ihracatının yüzde 75'lik kısmını gerçekleştirmektedir. Türkiye'de resmi kayıtlara göre 630 bin hektar olarak görülen fındık alanları, gerçekte 700 bin hektarın üzerinde bulunmaktadır.

Karadeniz sahil şeridinde illerde bini aşkın üretici fındık üretmektedir. Üretimden ihraç aşamasına kadar sektör yaklaşık 5 milyon kişiyi direk veya endirekt olarak ilgilendirmektedir. Fındık geleneksel üretim bölgesi olan Ordu, Giresun ve Trabzon dışına da taşmış, Çarşamba, Terme, Bafra, Adapazarı ve Düzce ovalarına da ekilmiştir. Buna rağmen son yıllarda ihracatın ve iç tüketimin artmasıyla son 10 yılın ortalamasına göre 600 bin ton dolayında olan üretim ihtiyacı karşılayamaz hale gelmiştir.

Türkiye'nin yıllık fındık üretimi yıllara göre değişmekle birlikte son yılların ortalaması alındığında bu 600 bin tona tekabül etmektedir. 2003, 2004, 2009 ve 2014'de olduğu gibi anormal şartlarda bu miktar 350-450 bin tona kadar inebilmektedir. Türkiye'nin fındık ihracatı yıllara göre 200 ile 300 bin ton iç arasında değişmektedir.

Türkiye, en büyük fındık üreticisi olmakla birlikte, iç tüketimi azdır. 10 yıl öncesinde yıllık 50-60 bin ton kabuklu civarında olan fındık tüketimimiz, son yıllarda 100 bin tonu aşmıştır. Üretim azlığı yaşanan yıllarda fiyatların yükselmesi iç tüketimin de düşmesine neden olmaktadır.

1938 yılında kurulan ve fındıkta yıllarca tek otorite durumunda olan Fiskobirlik, yıllarca kuruluş amaçları dışında siyasetçiler tarafından kullanılmış ve popülist politikaların izlenmesine aracı olmuştur.

Tarım Birliklerinin yeniden yapılandırılması nedeniyle son yıllarda belirli bir düzelme gösteren kuruluş, tamamen kendi kuruluş amaçlarına yönelmeye başlamıştır. 2005 yılından itibaren ise tamamen kooperatif mantığıyla yönetilmeye başlanmış iken, geleceği iyi tahlil edemeyen yöneticiler yüzünden yeniden bir çıkmazın içine düşürülmüştür. Bugün sektörde hükmü olmayan bir konumda bulunmaktadır.

KONULAR

1- Türkiye'de hemen hemen tüm sektörlerde olduğu gibi tarımda da mevcut durum ile ilgili

sağlıklı veriler bulunmamaktadır. En önemli tarımsal ihraç ürünümüz olan fındıkta, üretim alanları, üretici sayısı ve verim miktarları ile üreticinin yapısı hakkında elde sağlıklı bilgiler olmaması yüzünden sorunların çözümü için daha sağlıklı ve kalıcı projelerde üretilmemektedir.

2- Üretim alanlarının artmasına rağmen verimin aynı düzeyde artış göstermemesi, artan talebe rağmen arzı teşvik edememektedir.

3- Fiskobirlik, fındığın problemlerini kooperatifçilik mantığıyla yaklaşma noktasında hatalar yapmış ve aldığı kararlar sonrasında ortaya çıkan uygulama yanlışlıklarının giderilmesinde kooperatifçilik anlayışı ile değil siyasi otoritenin müdahale anlayışını kullanmak istemektedir.

4- 2006-2008 yılları arasında devlet adına müdahale alımı ile görevlendirilip, hazineye yaklaşık 3 milyar dolara mal olan TMO uygulaması tepeden tırnağa kadar yanlış olmuştur.

5- 2009 yılından itibaren dünya ve ekonominin gerçeklerine uygun olarak uygulamaya konulan serbest piyasa sistemi Türk fındık üretim ve ticaretinde en önemli adım olarak dönüm noktası teşkil etmiştir. Bunun etkisiyle iç fındık ihracatımız miktar bazında 300 bin ton iç (600 bin ton kabuklu), dolar girdisi olarak da 3 milyar dolara ulaşmıştır. Bu stratejinin eksik kalan kısımlarının geliştirilmesi katkısı daha da arttıracaktır.

Türkiye ürettiği fındığın tamamını ihraç edebilmek için daha kalıcı stratejiler izleme noktasında eksikler yaşamaktadır.

7- Sektörde üreticinin mağduriyetinin önlenmesi noktasında, gelişmiş ülkelerde uygulanan ve ekonominin gereği olup, Türkiye’de 2009’dan itibaren alan bazlı uygulanan prim sistemi, sistemin doğru şekli olan ürün bazlı olarak halâ devreye sokulamamıştır.

8- Fındık üretiminin büyük bölümünü yapmamıza rağmen, üretim alanlarında özellikle verim ve kaliteyi arttıracak devlet politikası bulunmamaktadır.

9-Lisanslı Depoculuk Sistemi için 2013’de gereken şartlar oluşturulmadan ve tanıtım yapılmadan adım atılmış, ancak başarılı olunamamıştır.

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

- 1- Türkiye'nin öncelikle fındıkla ilgili veri tabanını en sağlıklı hale getirmesi gerekir. Bunun için uydu sistemlerinden de yararlanılarak fındık alanları ve üretici yapısı belirlenmelidir.
- 2- Bu tespitin ardından, üretim yapabilmek için yeni dikim alanlarının nereler olacağı belirlenmeli ve bu açılım izne tabii hale getirilmelidir. Mevcut alanlarla ilgili tercih üreticiye bırakılmalıdır.
- 3- 2009'da uygulamaya konulan alan bazlı destekleme primi sistemi veriler sağlamlaştırılarak, ürün bazlı hale getirilecek uygulamalara geçilmelidir.
- 4- Fiskobirlik'in gerçek kooperatifçilik ilkesiyle faaliyet göstermesi sağlanmalıdır.
- 5- Türkiye, bugün Fındık Tanıtım Grubu eliyle yapmaya çalıştığı tanıtım ve reklam kampanyasını daha verimli hale getirebilir. Bunun için yeni kaynaklar yaratmak ve bunları özellikle fındık ihracatçılarının da görüşlerini alarak değerlendirmelidir.
- 6- Fındıkta Ürün Borsası ile Lisanslı Depoculuk Sistemi acilen faaliyete geçirilmelidir.

8- Fındıkta araştırma-geliştirme faaliyetlerini en üst düzeye çıkarmalı ve bunun içinde Fındık Araştırma Enstitüsü modernize edilmelidir.

9-Tarım Sigortası sistemi fındıkta yaygınlaştırılmalı. Tarım alanlarının bölünmemesi için çıkarılan kanun, ürün çeşidine göre miktarsal farklılıklar gösterecek şekilde yeniden düzenlenmelidir.

11- Dünya fındık üretimini kontrol edebilmemiz için, Azerbaycan ve Gürcistan'da üretilen fındığın dahilde işleme rejimi kapsamına alınması yararlı olacaktır. Bundaki amaç, bu 2 ülkedeki üretim alanlarını kontrol altında tutabilmek ve muhtemel sanayi tesislerinin kurularak Türkiye ile rekabet yapabilecek duruma getirmemektir.

12- Fındıkta verim ve kaliteyi arttıracak projeler devlet politikası haline getirilerek uygulanmalıdır.

Borsamızın öncülüğünde yaşlı bahçelerin sökülüp, yeniden dikilmesi şekliyle yapılan örnek uygulamalar baz alınarak gereken çalışmalar sektörde yer alan tüm kurum ve kuruluşların işbirliği ile yaygınlaştırılmalıdır. Buda ve gençleştirme yöntemiyle de üretimin arttırılabileceği hesap edilerek çalışmalar çeşitlendirilmelidir. Alan bazlı ortalama üretimimiz asgari 150 kg olmalıdır. Azami üretimde bahçelere 300-400 kg'lar zorlanmalıdır.

İSTATİSTİKLER

1- DÜNYA FINDIK ÜRETİM ALANLARI (Hektar)

Türkiye	630.000	(Resmi)	—	700
İtalya	100.000			
İspanya	25.000			
ABD	35.000			
DİĞERLERİ	50.000			
TOPLAM	840.000	—		960.000

2- TÜRKİYE FINDIK ALANLARI (Hektar)

1930	75.000
1940	107.000
1950	159.000
1960	211.000
1970	326.000
1980	385.000
1990	435.000
2000	544.000
2006	640.000
2007	650.000
2008	655.000
2009	660.000
2010	670.000
2011	680.000
2012	680.000
2013	690.000
2014	700.000
2015	700.000

3- DÜNYA KABUKLU FINDIK ÜRETİMİ (Ton)

1930	77.000
------	--------

1940	73.000
1950	79.000
1960	200.000
1970	400.000
1980	420.000
1990	560.000
2000	665.000
2001	780.000
2002	785.000
2003	620.000
2004	590.000
2005	720.000
2006	980.000
2007	800.000
2008	1.100.000
2009	650.000
2010	670.000
2011	750.000
2012	850.000
2013	870.000
2014	720.000
2015	900.000

4- TÜRKİYE KABUKLU FINDIK ÜRETİMİ (Ton)

1900	8.200
1930	35.000
1950	20.000
1960	70.000

1970	255.000
1980	250.000
1990	440.000
2000	556.000
2001	725.000
2002	630.000
2003	450.000
2004	400.000
2005	600.000
2006	750.000
2007	550.000
2008	900.000
2009	430.000
2010	500.000
2011	550.000
2012	700. 000
2013	670.000
2014	500.000
2015	700.000

5- TÜRKİYE FINDIK İHRACATI (Yıl olarak)

YIL	İHRACAT(Ton-İç)		DÖVİZ	(Dolar)
-----		-----		-----
1993	197.751	568.474.286		
1994	186.401	712.146.000		
1995	242.632	771.356.919		
1996	198.366	612.999.000		
1997	202.909	925.651.050		
1998	201.883	866.313.561		
1999	190,088	720.993.000		
2000	177.653	588.452.000		
2001	258.124	739.970.130		
2002	252.779	605.040.840		
2003	220.938	661.871.172		
2004	217.651	1.220.695.000		
2005	209.364	1.928.378.000		
2006	247. 186	1.467.017.317		

2007	233. 138	1.519.478.325
2008	228. 401	1.407.871.663
2009	219. 354	1. 172. 597. 746
2010	252. 305	1. 544. 785. 708
2011	243. 766	1. 759. 162. 313
2012	265. 714	1. 802. 462. 907
2013	274. 657	1. 767. 276. 552
2014	252. 578	2. 314. 253. 067
2015	240. 137	2. 887. 316. 418
2016	227. 556	1. 981.334. 911
2017	269. 623	1. 866. 877. 685

6- TÜRKİYE FINDIK İHRACATI (Sezona göre 1 EYLÜL-31 AĞUSTOS)

YIL İHRACAT DÖVİZ (Ton-İç) (Dolar)

1978-1979	104.758	235.804.754
1979-1980	126.482	459.682.216
1980-1981	89.957	359.828.000
1981-1982	123.543	300.082.000
1982-1983	117.817	243.638.000
1983-1984	133.985	294.569.000
1984-1985	145.112	346.170.706
1985-1986	96.475	317.195.373
1986-1987	140.206	472.780.918
1987-1988	123.274	455.259.703
1988-1989	152.277	420.768.409
1989-1990	132.691	375.586.673
1990-1991	186.079	545.238.052
1991-1992	164.856	461.555.206
1992-1993	194.856	453.563.256
1993-1994	176.425	698.891.402
1994-1995	245.270	798.377.653
1995-1996	209.439	625.125.888
1996-1997	186.511	733.506.088
1997-1998	212.651	964.226.476
1998-1999	173.718	719.384.088
1999-2000	199.420	692.198.069
2000-2001	204.258	682.451.341
2001-2002	255.982	636.027.000
2002-2003	255.918	593.690.721
2003-2004	223.362	915.616.061
2004-2005	194.593	1.554.156.298
2005-2006	239.365	1.952.767.266
2006-2007	248.663	1.262.427.046
2007-2008	207. 287	1.589.547.748
2008-2009	244. 628	1. 178.101. 490
2009-2010	218. 714	1. 378. 691. 431
2010-2011	281. 330	1. 783. 567. 587
2011-2012	229. 627	1. 819. 725. 208
2012-2013	301. 193	1. 750. 439. 804
2013-2014	267. 643	1. 981. 441. 719
2014-2015	217.427	2. 799. 529. 618
2015-2016	249. 680	2. 280.112. 657

TTB TARAFINDAN FINDIKLA İLGİLİ YAPILAN PROJELER

1. KALİTELİ FINDIK PROJESİ 2002-2003

TRABZON TİCARET BORSASI

Kaliteli Fındık Projesi 2003

KALİTELİ FINDIK İÇİN...

- Zıfıflı Fındığı Harmana Yığma
- Fındığı yaş olarak patosa vurma
- Naylon branda ile fındık arasına mesafe koy
- Fındıktan; boşu, çürüğü ve içi seç
- Naylon çuval yerine jüt çuval kullan
- Fındığı rutabetli yerde saklama

TRABZON TİCARET BORSASI
Pazarkapı Mahallesi Sahil Caddesi No.103 TRABZON
Tel.: (0.462) 321 10 17 - 326 63 33 - 326 45 05 Fax: (0.462) 326 09 66
E-mail: trbticbor@mynet.com

TRABZON TİCARET BORSASI
MÜHÜR TAYLICI

TRABZON TİCARET BORSASI
KALİTELİ FİNDIK

2-FINDIĞI DALDAN DEĞİL YERDEN TOPLAYIN PROJESİ

KALİTELİ FINDIK PROJESİ

FINDIĞI DALDAN DEĞİL, YERDEN TOPLAYIN

Fındıkta bahçeleri korumak ve kazanmak, olgunlaşmayı bekleyip, daldan değil yerden toplama ile mümkündür.

Çünkü;

- Yere düşen fındıklar randıman olarak daldan toplananlara göre en az 2-3 randıman daha fazladır.
- Bir kişi daldan 20-25, yerden ise 40-45 kg kabuklu kurutulmuş fındık toplar. Bu da maliyeti azaltır.
- Daldan toplama da fındık ağacında sürgünler zarar görür, gelecek yıllarda verimi düşürür.
 - Olgunlaşmadan toplanan fındıkta **buruşuk oranı yüksek olur.**
- Yerden toplanan fındık **harmanda çabuk kurur.** Daldan toplanana göre daha az nemlenir.
 - Yerden toplanan fındığı **patoz daha çabuk atar.**

ACELE ETMEYELİM. Fındığı **olgunlaşmadan** toplamayalım. **Daldan değil,** yerden hasat edelim. Fındık bahçelerini **koruyalım, Bilinçli üretim** yapalım, Kaliteli fındık üreterek daha **çok kazanalım.**

TRABZON TİCARET BORSASI

Pazarkapı Mah. Sahil Caddesi No:103 Trabzon • T. 0.462.326 4505 • F. 0.462.326 0966 • www.tb.org.tr

3- FINDIK VE SAĞLIK

4-FINDIK TANITIM PROJESİ

ABD'Lİ KALP DOKTORLARINA FINDIK..

İRAN'DA TÜRK FINDIĞI TANITILDI..

ANKARA'DA ÜST DÜZEY PROTOKOL VE SİYASİLERE FINDIK TANITIMI YAPILDI..

YAT KAYRA RALLİ YARIŞMASINDA TÜRK FINDIĞI TANITILDI..

5-KALİTELİ FINDIK PROJESİ 2012-2018

Kaliteli FINDIK PROJESİ 2012

444
0208
www.kalitelifindik.org
info@kalitelifindik.org

Oltan Gıda'dan 50 BİN ÇUVAL DİKKAT! FINDIKTA Kurutma Derdine SON...

Toplanan findığı naylona değil, jüt çuvala doldur -
Zorunlu findığı çuvala harmana yığma -
Findıktan, çürüğü, bozu ve içi seç -
Kurutulmuş findığı jüt çuvala koy -
Findığı rutubetli yerde saklama -
Findık toplama işleminde göçük içi çıkartma -
Jüt çuvalar lipo Gıda - Tarım ve -
Hayvancılık Müdürlükleri tarafından dağıtılacaktır.
Çuvalar ÇKS'ye kayıtlı üreticilere verilecektir -
Taahhünameyi imzalayıp, findığını belirtilen ölçülerde kurutup,
verilen jüt çuvalarda satan üreticiye,
belgesini ibraz ettiğinde fiyat farkı ödenecektir.

Findık Kurutma Makineleri Hizmetinizde...

• Kurutma işleminde ücret alınmayacaktır.
• Asgari 1000 Kilogram ve üzeri findıklar kurutulacaktır.
• Kurutma için 444 0208 nolu telefondan, veya web sayfası üzerinden,
ya da kurutma merkezinden bizzat sıra alınması zorunludur.

Kurutma Merkezi : Arsin Organize Sanayi Bölgesi 1. Cadde No. 6/10

BU PROJE, TRABZON TİCARET BORSASI KOORDİNASYONUNDA, TRABZON GIDA-TARIM VE HAYVANCILIK İL MÜDÜRLÜĞÜ VE OLTAN GIDA İŞBİRLİĞİ İLE GERÇEKLEŞTİRİLMEKTEDİR.

6-FINDIKTA VERİM VE KALİTEYİ ARTIRMA PROJESİ

FINDIKTA VERİM
VE KALİTEYİ ARTTIRMA
PROJESİ

BAHÇEYE GEL
BAHÇEYE
DOLU FINDIK
BULURSUN...

444
0208
www.kalitefindik.org
bilgi@kalitefindik.org

FINDIKTA...

VERİMİ VE KALİTEYİ ARTTIRARAK KAZANIN...

HEDEFİNİZ DÖNÜMDEN 70-80 KİLO ALMAK DEĞİL, 200-300 KİLO ÜRETMEK OLMALI...

TOPRAK VE YAPRAK TAHLİLLERİNİ YAPTIRARAK GÜBRE KULLANIN...

YAŞLI BAHÇELERİ YENİDEN DİKİN, GENÇLEŞTİRİN...

BAHÇELERDE DAHA VERİMLİ VE KALİTELİ ÇEŞİTLERİ TERCİH EDİN...

ARAYIN, DANIŞIN, GELELİM, HEP BİRLİKTE VERİMİ VE KALİTEYİ ARTTIRALIM...

7-SENDE BUDA SENDE KAZAN PROJESİ

**FINDIKTA VERİM
VE KALİTEYİ ARTTIRMA
PROJESİ**

**444
0208**

www.kalitelifindik.org
bilgi@kalitelifindik.org

SEN DE BUDA SEN DE KAZAN

FINDIKTA...

DOĞRU BUDAMA İLE YÜKSEK VERİM...

ÇOK DAL DEĞİL YETERİ KADAR DAL KAZANDIRIR.

AZ DAL, ÇOK GÜNEŞ, BOL FINDIK.

BU PROJE İLE...

9 İLÇEDE 20 SERTİFİKALI BUDAMA ELEMANI.

HER KATILIMCIYA BUDAMA SETİ.

EN İYİ 3 BAHÇE SAHİBİNE BUDAMA MOTORU.

TRABZON
TİCARET BORSASI

OLTAN

FTG

POLES

DKİB

FERRERO

DKİB

Fındık Sağlıktır...

Enerji verir

Fındık posası çok olduğu için bağırsakların çalışmasına yardımcı olur.

Miyuvarların parçalanmasını önleyerek, kansere karşı güç oluşturur.

Fındık yağı kolesterolü ve kan trigliserinini düşürür.

Kalp sağlığı açısından en faydalı naturel maddedir.

Bir avuç fındık yemek bir çok hastalığa karşı korunma demektir.

**Trabzon Ticaret Borsası
katkılarıyla...**

Esen Olsun 321 53 38 Trabzon

Fındık

Trabzonspor Resmi Yiyeceği